

Що робити та як воювати, якщо допомоги США не буде

Читати на російсьому

Що робити та як воювати, якщо допомоги США не буде

Для багатьох українців результат контрнаступу 2023-го став неатішим, чи то через його надмірну розрекламованість протягом всього року, що вплинуло на завищені очікування, чи то через втому від війни.

Але у будь-якому разі війна України проти Росії триває. У 2024 році головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний констатував фактичний перехід до позиційної війни. Проте проблемами для армії залишаються снарядний голод, невизначеність з мобілізацією, заморожена допомога від США. Як ці проблеми впливають на фронт і що з ними робити, журналісти видання **"The Page"** дізнавалися у Євгена Дикого, військового оглядача та колишнього командира роти батальйону «Айдар».

Євген Дикий

Як снарядний голод впливає на ситуацію на фронті

Чи можете ви пояснити, як нестача снарядів безпосередньо впливає на ситуацію на фронті?

Наразі у нас розхід снарядів на день – приблизно дві тисячі. Це насправді страшний снарядний голод.

Ще два-три місяці тому, до снарядного голоду, достатньо було виявити координати цілі та вчасно передати їх артилерії. Зараз абсолютно інша картина: збираються дані щодо різних цілей і офіцери сідають і вирішують: «На це ми снаряди витрачаємо, а це ще хай погуляє». Це насправді кожного разу дуже болісний вибір.

Більше того, на деяких ділянках фронту найкращу західну арту ми зараз просто відводимо. Тому що немає сенсу її тримати як приманку для «кляцетів» (російських дронів) у ситуації, коли вони за день зроблять, можливо, кілька пострілів.

На фото робота САУ (самохідної артилерійської установки) від 5 лютого 2024 року. Фото: Генштаб ЗСУ

Власне, Європа дає, що може. Франція дає три тисячі снарядів на місяць. І це вона втрині збільшила своє виробництво вже за рік. А чому так? Тому що річна норма армії Франції була сім тисяч снарядів. Ми ж на піку нашого літнього наступу витрачали сім-вісім тисяч на день.

Європейська «бонсай-армія» не готова до війни

Чи можемо ми виготовляти більше снарядів в Україні та де б ми могли їх брати ще?

Так, ми можемо виготовляти в Україні набагато більше снарядів, але не одразу. Багато хто думає, що вся проблема в грошах, але, на жаль, світового воєнторгу, про який під час анексії Криму говорив путін, не існує.

Наприклад, майже рік тому Євросоюз пообіцяв упродовж року **поставити нам мільйон снарядів**. До березня цього року, можливо, вони вийдуть на 600 тисяч. Усі підприємства ЄС не спромоглися за рік стільки зробити, при тому, що замовлення вже законтрактоване.

Коли 30 років вся Європа розбирала, демонтовувала, перепрофілювала на абсолютно іншу продукцію ці підприємства, то тепер не просто треба розконсервувати старі заводи, у більшості їх просто немає.

Яскравий приклад ракети «Стінгер». Нам їх дали велику кількість, і в результаті американська армія попросила відновити власні запаси. Так от, їм довелося знаходити дідусів на пенсії, які колись у 80-ті робили ці «Стінгери», просити їх повернутися на роботу, навчити молодих. Тобто коли 30 років занепадала ціла галузь, то, на жаль, це не вирішується просто грошима. Це вирішується грошима, часом та великими зусиллями.

Коли європейці зможуть вийти на адекватну кількість снарядів на місяць для ЗСУ?

Європейці сподіваються вийти на більш-менш нормальні обсяги снарядного виробництва десь за три роки. У кращому разі.

Жозеф Борель, головний дипломат ЄС, ще рік тому сказав, що Європа виростила «бонсай-армію». От це, мабуть, найточніше визначення, тобто воно гарно виглядає, але воно пів метра і все.

А в Україні все, що зараз виготовляється, прямо з конвеєра йде на фронт. Виявляється, що вже тільки наша оборонка робить набагато більше, ніж та сама Франція. Але це все одно незрівнянно менше, ніж потрібно.

Чи можуть дрони замінити артилерію на фронті

Чи можуть бути дрони альтернативою артилерії чи навіть замінити її, як про це можна почути?

Жодним чином ні. Це так само, як автомат Калашникова не є альтернативою артилерії. У кожної зброї є своя ніша, яку вона закриває.

Особливо це часто говорять, що альтернативою артилерії є **FPV-шкві**. Жодним чином ні. Почнемо з радіуса: FPV – зазвичай 7-8 км. Арта зазвичай працює на 40 км, а РСЗВ – на 70 км.

Свою чергою бойовий снаряд FPV зрівняний із гранатою, але не артилерією. Вона – це десь десять дронів одразу. Дрони витіснили активно РПГ-7 та АГС (гранатомети) та міномети малих калібрів.

Навіть за умови снарядного голоду та вкрай вдалої роботи наших дронщиків понад 80% враження особового складу – арта. Хоча вже понад половини знищеної техніки – дрони.

Чому перехід до оборони – це небажаний варіант війни для України

Наскільки вимушений через снарядний голод перехід до оборони є хорошим варіантом для ЗСУ?

Це якраз повністю вирішує **Конгрес США**. От тут у нас є два абсолютно різних сценарії. Якщо нам поновлять постачання БК хоча б з квітня, нам ні в якому разі не варто ставати в оборону. Нам треба навпаки йти далі, наступати і максимально знищувати орду.

А чому, якщо, скажімо, для знищення ворога ефективніше стояти в обороні?

Це дійсно ефективніше, ви праві. Але як надовго? Думайте не про один день, думайте про тижні довше. Якщо ми стаємо в глуху оборону, то ми даємо тим самим оркам спокійненько провести ще кілька хвиль мобілізації.

За цей час їхня оборонка наштампує снарядів і **танків**. Їхня оборонка зараз робить 20 нових машин на місяць і десь 50 вони здатні розконсервувати. Тобто загалом на фронт приїжджає 70 машин. А ми за цей час спалюємо, за даними незалежних спостерігачів, від 100 до 150 танків, в середньому 120. Тобто от 70 приїхало, 120 згоріло. Оця різниця 50 танків, вона щомісяця накопичується.

А тепер уявіть, що замість цього навпаки накопичується кожного місяця плюс 70 нових танків, які десь собі стоять і чекають. Тобто під кінець року маємо плюс 800 машин.

Нам категорично невідгодно давати їм паузу. І якщо пригадуєте, з їхнього боку було дуже багато сигналів: а давайте заморозимо. То ви ж розумієте, що вони не просто так ці сигнали давали.

Чи готові ми до поганого сценарію з допомогою від США та повного переходу до оборони? Чи готові наші лінії фортифікацій?

Насправді це можна було почати ще у 2015 році. Ми мали **вісім років** на те, щоб спокійно підготувати укріплення всюди. І тоді взагалі початок навіть цієї війни виглядав би принципово інакше.

Але таке враження, що нам довелося своїми лобами побитися об лінію Суровікіна, щоб до наших воєначальників дійшло, що нам треба окупуватися.

Краще пізно, ніж ніколи: от під кінець 23-го року нарешті пішли команди копати. Наразі ці лінії ще абсолютно не готові.

Що робити Україні, якщо допомоги від США більше не буде

Наразі \$61 млрд для України заблокований через суперечки республіканців і демократів щодо кордону. Що ми можемо зробити, якщо ця допомогу так і не нададуть, скажімо, до листопада, виборів президента США?

Дуже сумний для нас варіант. По-перше, тоді точно переходимо в оборону, чого ні в якому разі не робимо, у разі якщо БК з'являється.

Далі, робимо секвестр бюджету, тобто зрізаємо гроші зі всього, з чого можна, шукаємо, а повірте, дуже багато ще є де. Забираємо все, що зараз їде на підпиточки, фонтанчики, місточки і так далі. Створюємо єдиний Оборонний фонд. Піднімаємо на кілька відсотків військовий податок, акцизи, тобто компенсуємо хоча б фінансовий вимір. Далі даємо команду нашим спецслужбам по всіх країнах троєбо світу шукати всі, навіть дуже нелегальні схеми закупки і постачання. От, і тим часом вливаємо, вливаємо, вливаємо в нашу оборонну галузь.

Ба більше, не просто купуємо у виробників готову продукцію, а держава питає їхні проблеми з технологіями, обладнанням, постачанням та намагається вирішити їх, а на заміну вимагає точних результатів.

Як вирішити питання мобілізації в Україні

Насамперед чому нам потрібно мобілізувати саме 500 тисяч людей?

Насправді тут не треба бути Залужним і мати доступ до генштабівських матеріалів, достатньо просто подивитися, скільки мобілизують орки. А далі зрозуміти, що технологічно ми з ними на одному рівні.

Звісно, можна воювати значно меншими силами, ніж ворог, якщо його буквально космічно переважати в технологіях. Але ж ясно, що у нас із орками це не так, ми в одній ваговій категорії.

Як можна покращити нинішні умови мобілізації?

- Рекрутинг – він особливо допоміжний в умовах масової мобілізації, бо дає вибір.
- Можливість обрати спеціалізацію – прибирає страх невідомості щодо того, що ти будеш робити у війську.
- Врахування цивільних навичок – дозволяє підібрати позицію за можливостями.

У чому головні проблеми другого варіанту оновленого Закону про мобілізацію?

Другий варіант законопроекту про мобілізацію ніби створений, щоб ухилити чином не роздратувати захлопнєтвів.

Наразі людина стоїть перед дуже неправильним вибором: або виконати свій конституційний обов'язок, одягнути піксель і, можливо, не повернутись, бо граничного терміну служби не існує, або заплатити 1700 грн штрафу.

На мою думку, новий законопроект мав би чітко сказати: друже, ти зараз маєш віддати державі 36 місяців свого життя. І у тебе є вибір: 36 місяців в пікселі з хорошою оплатою, з пошаною від суспільства і вертаєшся героєм, або ці рівно 36 місяців сидиш на зоні. От цей вибір зробити набагато простіше.

Важливо, що законопроект нарешті пропонує граничний термін служби 36 місяців замість нинішньої ситуації «квітка в один кінець». Але люди, які це прописали, досі вважають, що 36 місяців у Львівському ТЦК і 36 місяців в Авдіївці – це однакові три роки служби. Насправді ця норма законопроекту може бути зроблена правильною, за допомоги всього одного рядка, що десь на нулі рахується за три.

Тільки подолавши ці дві головні проблеми – граничний термін служби та покарання за ухилення від військового обліку, – можна побудувати нормальну мобілізацію.

Теги: ЗСУ, ВСУ, Контрнаступлення, Напад Росії на Україну, Війна, Війна, Дикий Євгеній

Максим Левченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

07 лютого 2024 р., 13:06 • Переглядає: 2826 • Коментарі: 1

Роздрукувати • Надіслати товаришу

Коментарі:
 comments powered by Disqus